

Konsekvenser af rådighedsbeløbets størrelse for borgernes boligmuligheder

25/3866 Åben Sag

Sagsgang

SB

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkedsudvalget behandlede 18. december 2025 sagen ”Drøftelse af rådighedsbeløb som følge af kontanthjælpsreformen” med den protokollering, at ”Udvalget ønsker en sag, som i forlængelse af kontanthjælpsreformen belyser konsekvenserne for borgerne ved ændringer i rådighedsbeløbet. Desuden ønskes belyst, hvordan der i øvrigt kan arbejdes med at imødegå mulige negative konsekvenser af kontanthjælpsreformen som fx hjemløshed; herunder ønskes det undersøgt, om der i kommunen er et tilstrækkeligt antal passende boliger til rådighed.”

Med denne sag belyser forvaltningen, hvordan ændringer i rådighedsbeløbet påvirker borgernes mulighed for at betale husleje. Samtidig gives eksempler på ledige lejeboliger i kommunen pr. februar 2026. Sagen skal ses i sammenhæng med sagen ”Belysning af barrierer og muligheder i forbindelse med Housing First og overgangen til egen bolig” på nærværende dagsorden, der beskriver mulige tiltag for at imødegå hjemløshed.

Med kontanthjælpsreformen blev der pr. 1. juli 2025 indført en ny satsstruktur, som i højere grad differentierer ydelsen efter alder og beskæftigelsestilknytning. Reformen indebærer, at ydelsesniveauet for en betydelig del af modtagerne blev reduceret som følge af afskaffelsen af en række satser og særregler. For enkelte grupper er ydelsen uændret eller forhøjet, men hovedvirkningen er et lavere ydelsesniveau for mange modtagere.

Rådighedsbeløbet er det beløb, en borger har til rådighed til almindelige daglige udgifter, når faste og nødvendige udgifter som husleje, varme, el, forsikringer og internet er betalt. Kommunen anvender et vejledende rådighedsbeløb for at sikre en ensartet og transparent vurdering af borgerens økonomiske situation. Beløbet fungerer som et fagligt udgangspunkt i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om enkeltydelser efter aktivlovens § 81 samt ved vurderingen af borgerens boligøkonomi; herunder om den eksisterende boligudgift vurderes økonomisk bæredygtig på kort og længere sigt. Afgørelser skal imidlertid altid baseres på en konkret og individuel

vurdering, hvor både beregning af rådighedsbeløbet og dets vægtning i sagen skal fremgå eksplicit. Et lavt rådighedsbeløb kan medføre, at kommunen vejleder borgeren om at finde en mere økonomisk hensigtsmæssig bolig, da økonomien ellers ikke vurderes bæredygtig.

Det gældende vejledende rådighedsbeløb i Norddjurs Kommune er 5.473 kr. pr. måned. Et rådighedsbeløb under det vejledende niveau betyder, at borgeren ikke forventes at kunne spare op til uforudsete udgifter. Dette påvirker både vurderingen af boligbetalingsevnen og adgangen til enkeltydelser. Nedenfor vises, at en del af målgruppen befinder sig på grund- og mindstesats, hvor betalingsevnen ift. husleje er begrænset og derfor særligt påvirket af rådighedsbeløbets størrelse.

Tabel 1 – Antal borgere fordelt på kontanthjælpssatser

Kontanthjælp	Antal udbetalinger i januar 2026	Bruttosats
Forhøjet sats	239	13.060 kr.
Grundsats	167	7.529 kr.
Hjemmeboende	77	3.057 kr.
Mindstesats	130	7.095 kr.
Mindstesats under integrationsprogram	60	7.095 kr.
Mindstesats, hjemmeboende u. int. prg.	4	3.057 kr.
I alt	677	

Kilde: Forvaltningens opgørelse pr. 23. februar 2026

En nedsættelse af rådighedsbeløbet vil betyde, at flere borgere vurderes at kunne betale deres boligudgifter, og at de oftere vil få afslag på enkeltydelser, fordi de vurderes at kunne spare op. Det medfører samlet set reducerede kommunale udgifter til både enkeltydelser og boligrelaterede indsatser. Omvendt vil en forhøjelse af rådighedsbeløbet betyde, at færre borgere vurderes at kunne betale deres boligudgifter, og at flere dermed vil være berettiget til enkeltydelser. Dette øger kommunens udgifter til enkeltydelser og skaber et større behov for boligunderstøttende indsatser som flyttehjælp og indskud.

Forvaltningen har i februar 2026 afsøgt ledige lejeboliger forskellige steder i kommunen. Nedenfor vises eksempler på tre relevante boliger, der vurderes at være passende for borgere i målgruppen.

Tabel 2 – Eksempler på ledige lejeboliger

By	Husleje pr. md. DKK	M ₂	Værelser	Indskud DKK	Udlejer
Grenaa	4.730	76	2	16.000	B45
Trustrup	2.700	50	2	14.000	Privat
Allingåbro	3.500	64	2	10.500	Privat

Kilde: Forvaltningens søgning 13. februar 2026

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Sagen skal ses i sammenhæng med sagen Belysning af barrierer og muligheder i forbindelse med Housing First og overgangen til egen bolig på nærværende dagsorden.

Økonomiske konsekvenser

En nedsættelse af rådighedsbeløbet vil medføre mindredgifter til enkeltydelser og færre boligrelaterede udgifter, mens en forhøjelse vil medføre merudgifter til enkeltydelser og et større behov for boligunderstøttende indsatser.

Lovgrundlag

Lov om aktiv socialpolitik.

Indstilling

Arbejdsmarkedschefen indstiller, at Social- og Beskæftigelsesudvalget

1. drøfter, om rådighedsbeløbet skal reguleres i nedadgående retning.
2. såfremt udvalget beslutter en nedsættelse, fastsætter et niveau omkring 4.000 kr. som en hensigtsmæssig balance mellem borgerens mulighed for at få enkeltydelser og at fastholde en bolig.

Bilag: